

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ 5 ΜΑΪΟΥ 2009

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Παντελής Μπουκάλας
Σιγά μην τους τα δώσω...

[...] Και βέβαια, η διαφήμιση μας διδάσκει ηθική, αλλά από άλλους δρόμους και με άλλους τρόπους. Μας εθίζει στην ηθική της επιβολής, της «νίκης», του κέρδους, της φιλαυτίας και της μισανθρωπίας. Τυπικότατο δείγμα, δύο εντελώς πρόσφατα διαφημιστικά «τηλεδράματα» τυχερού παιγνιδιού: Στη μια περίπτωση κάποια γιαγιά και στην άλλη ένα ζευγάρι κερδίζουν επιτέλους «τα εκατομμύρια των ονείρων τους», χάρη στην εύνοια της ξυστής τύχης. Ξαφνιασμένοι ακόμη (δηλαδή, όντας ακόμη εντός εαυτού), καταπιάνονται με τη **διανομή** των κερδών σε συγγενείς και φίλους: τόσα θα πάρει το ένα παιδί, τόσα το άλλο, τόσα τα εγγόνια, τόσα τ' αδέρφια, να μη μείνει κανένας παραπονεμένος, να μη μείνει κανένας **απρόσκλητος** στην καλή την ώρα.

Γρήγορα όμως η επαφή των χεριών τους με τα «σπαρταριστά» πεντοχίλιαρα τους καθιστά έξαλλους, αφού τους κλέβει τον **αυθεντικό** τους εαυτό, τους κλέβει δηλαδή τους συγγενείς και τους φίλους. Παραζαλισμένοι από την Κίρκη των χρημάτων, μεταμορφώνονται σταδιακά και τελικά **διακόπτουν** τη νοητή διανομή και λένε το μεγάλο όχι: «Σιγά μην τους τα δώσω...». Το χαιρέκακο γελάκι που συνοδεύει αυτή την απόφασή τους **αποκαλύπτει** ότι αισθάνονται απολύτως ικανοποιημένοι από την έγκαιρη ανάνηψή τους, χάρη στην οποία διασώθηκαν από την ανοησία της σπατάλης, από τη φρίκη της φιλίας, από το

έγκλημα της γενναιοδωρίας - από τον κατά βάθος εαυτό τους εντέλει.

«Σιγά μην τους τα δώσω...». Έτσι απλά, απλούστατα, με πέντε λέξεις που η σημασία τους προτείνεται σαν φυσική, δίκαιη και αυτονόητη, καταπατούνται αισθήματα, περιφρονούνται δεσμοί καρδιακοί, **νοθεύεται** το αίμα και **καταλύονται** οι σχέσεις που αυτό καθιερώνει. Υψώνονται λοιπόν (και βέβαια, όχι ανεπαισθήτως¹ παρά εν γνώσει και υπερηφάνως) τείχη γύρω από τον τυχερό, που θα τον χωρίσουν από το πλήθος των δικών του, από την ανάγκη τους αλλά και από την αγάπη τους.

Το ολιγόλεκτο - δήθεν χαριτωμένο - διαφημιστικό σλόγκαν δεν πρωτοτυπεί βέβαια, απλώς **παραδίδει** σε μορφή **εύπεπτη** μιαν ολόκληρη τεχνική βίου. Το εκπεμπόμενο ιδεολογικό μήνυμα δεν έχει τη δυνατότητα να αιφνιδιάσει ή να ξενίσει το ανθρώπινο περιβάλλον, το οποίο εμφανίζεται ήδη έτοιμο να το υποδεχθεί και να το ενστερνιστεί, χάρη και στην έντονη προεργασία που έχει υποστεί από τους πολιτικούς, τις συντεχνίες και τα είδωλα που ασταμάτητα παράγει και ακόρεστα καταναλώνει η γυάλινη οθόνη. Το μοντέλο της «νέας εποχής» -τις ενσαρκώσεις του οποίου τις βλέπουμε και τις ακούμε να κηρύσσουν τα νεοκυνικά διδάγματά τους από ποικίλα πόστα-, δεν συγχωρεί την ευαισθησία, τη **γενναιότητα** και το δόσιμο, αλλά προτείνει σαν θεμελιακή προϋπόθεση της επιτυχίας τον έρωτα του εγώ και την εχθρότητα προς τους άλλους. Αλλά ποιες κοινωνίες, ποιες κοινότητες ανθρώπων μπορεί να συστήσει η «ωμοθυμία»;

Απόσπασμα άρθρου από τον τύπο

-----

1. Αναφορά στο στίχο του Καβάφη για τα τείχη που τον «έκλεισαν ανεπαισθήτως έξω».

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄

1. Για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το αντίστοιχο γράμμα της πρότασης και δίπλα την ένδειξη ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ, σύμφωνα με το κείμενο.
  - α. Η διαφήμιση σύμφωνα με το συγγραφέα, μεταδίδει ιδεολογικά μηνύματα στους καταναλωτές.
  - β. Η απόκτηση χρημάτων φέρνει τους τυχερούς πιο κοντά σε συγγενείς και φίλους.
  - γ. Το κοινωνικό περιβάλλον είναι έτοιμο να δεχθεί το ιδεολογικό μήνυμα του διαφημιστικού σλόγκαν γιατί έχει προετοιμαστεί από τις συντεχνίες και τα Μ.Μ.Ε.
  - δ. Το μοντέλο της νέας εποχής στηρίζεται στην κατανόηση και αλληλοβοήθεια.
  - ε. Ο έρωτας του εγώ και η εχθρότητα προς τους άλλους μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μια δίκαιη και σωστή κοινωνία.

Μονάδες 10

2. «Σιγά μην τους τα δώσω ...»: Να σχολιάσετε το διαφημιστικό αυτό σλόγκαν.

Μονάδες 10

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

- 1.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
διανομή, αυθεντικό, διακόπτουν, νοθεύεται, καταλύονται.
- β. Να δώσετε ένα αντώνυμο (αντίθετο) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
απρόσκλητος, αποκαλύπτει, παραδίδει, εύπεπτη, γενναιότητα.
- 2.α. Ποιος ο τρόπος ανάπτυξης της πρώτης και της δεύτερης παραγράφου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

- β. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για τη δεύτερη παράγραφο: «Γρήγορα ... εντέλει», και έναν πλαγιότιτλο για την τέταρτη παράγραφο: «Το ολιγόλεκτο ... να συστήσει η «ωμοθυμία».

Μονάδες 5

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το παραπάνω κείμενο, χωρίς δικά σας σχόλια, σε 100 περίπου λέξεις.

Μονάδες 20

2. Στο κείμενο ο αρθρογράφος ασκεί αρνητική κριτική στη διαφήμιση, αναφερόμενος στην επίδρασή της στο άτομο.
- Ποιες οι γενικότερες αρνητικές συνέπειες της διαφήμισης;
  - Τι προτείνετε ώστε να περιοριστούν οι αρνητικές αυτές συνέπειες για το άτομο και την κοινωνία;
- Να διατυπώσετε τις απόψεις σας για τα παραπάνω σε ένα άρθρο, που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας (450 - 500 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τις ερωτήσεις να μην τις αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλες τις ερωτήσεις.**
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 18.00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ